

SÖZCÜKTE ANLAM - I

Test - 01

Sözcükte Çok Anlamlılık (Temel Anlam • Yan Anlam • Mecaz Anlam • Terim Anlam • Argo • Jargon) - I

DERS UYGULAMA
Föyleri

1. Üzülerek söylüyorum, ülke olarak kitap okuma alışkanlığı-
mız çok zayıf düzeyde. Dolayısıyla bu kadar az kitap oku-
nan bir ülkede, farklı ve eleştirel düşünme, sorgulama,
II
muhakeme ve değerlendirme becerilerimiz de istenen
III
düzeyde olamıyor. Bu sebeple kitap okuma alışkanlığı
kazanabilmek, düşünen bir insan olabilmek için çok
IV
önemli. Bir baba olarak derslerinden daha çok dikkat etti-
V
ğim şey, çocuklarımın kitap okuma alışkanlığı kazanması.
Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde gerçek
anlamının dışında kullanılan bir sözcüğe yer verilmiştir?
A) I B) II C) III D) IV E) V

2. • **canlı:** Yaşayıp yer değiştirebilen yaratık, hayvan.
• **geçmek:** Olmak, vuku bulmak, cereyan etmek.
• **gün:** İçinde bulunulan zaman.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “canlı, geçmek, gün”
sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde
kullanılmıştır?

- A) Kendi türlerinden ya da diğer birçok canlıdan farklı ola-
rak kutup ayılarının yaşamı altı ay gün, altı ay gecenin
yaşandığı buzlar arasında geçer.
B) Canlı renkleriyle göz okşayan kayıklar, Boğaz’dan
büyük gemilerin geçtiği günlerde sahipleri tarafından
balıkçı koylarına çekilirdi.
C) Kahveler, canlı varlıklar gibi günün her anı soluk alıp
verir, doğar, büyür; eş dost orada buluşup dertleşir,
mutlu mutsuz günler orada geçer.
D) Ünlü sanatçıyı canlı görebilmek için büyük bir kalaba-
lığın arasından geçip bütün gün sahnenin en önünde
ayakta bekledik.
E) Zavallı, gün görmedi; insanı canlı ve güçlü tutabilecek
her türlü imkândan uzak bir şekilde, hayatın hep zor
imtihanlarından geçmişti.

3. Sibirya’nın ortasında, ana ulaşım güzergâhlarına uzak
konumdaki bu kenti sevemedi. Burada soğuk rüzgâr, in-
sanın yüzünü yakıyordu. Ağır yemekler midesini yaktığı
için de doğru düzgün beslenemiyordu. Yakacağı mazotun
maliyetini de hesap ederek kısa süre kalmayı planladı-
ğı için buraya uçakla gelmişti. Şimdi ise biletini ve tatilini
yakma pahasına biraz daha kalıp arkadaşına projede yar-
dım etmesi gerekiyordu.
Bu parçada “yakmak” sözcüğü aşağıdaki anlamlarından
hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?
A) Kullanmayıp hükümsüz kılmak
B) Çok üşütmek
C) Tüketmek
D) Yanıyormuş gibi bir etki yapmak
E) Isı etkisiyle zarar vermek

4. Tarihsel açıdan Mısır mitleri, antik Mısır Devleti ile top-
lumunda etkili ve bütünleyici bir öge olmuştur. Bunlar
tanrı ve tanrıçalar üzerine fosilleşmiş bir dizi anı olmak-
tan oldukça uzak eserlerdir. Evrenin kökeni, yasal vera-
set kavramı ve Güneş’in geceleri yaptığı yolculuk ile ilgili
eserler; antik Mısır halkının düşünceleri, yaşam boyunca
deneyimlenen koşullar ile güçlükler karşısındaki ümitleri,
korkuları yansıtmaktadır.

Bu parçadaki sözcüklerle ilgili aşağıda verilenlerden
hangisi yanlıştır?

- A) “Tarihsel açıdan” ifadesindeki “açı” sözcüğü terim an-
lamından uzaklaşarak yeni bir anlam kazanmıştır.
B) “öge” sözcüğü, ilk anlamından uzaklaşmadığı için
temel anlamıyla kullanılmıştır.
C) “fosilleşmiş bir dizi anı” sözünde mecazlı bir söyleyiş
vardır.
D) “evren” sözcüğü, gerçek anlamının dışında kullanıl-
mıştır.
E) “deneyimlenen” sözü yerine “tecrübe edilen” sözüğü
getirilirse cümlemin anlamında değişme olmaz.

5. Moğollarda doğanın ruhu ve olağanüstü (alışılmışın dışın-
I
da) güçleri olduğu düşünülürdü. Bu, onlar için temel bir inançtı. Türk mitolojisinde de doğanın özel (dikkate de-
II
ğer) bir yere sahip olduğunun üstünkörü (inceliklere in-
III
meyen) bir araştırmayla ortaya konabileceği (keşfedilebi-
IV
leceği) kanaatindeyim. Ayrıca falcılık, büyüculük ve hekimlik; çoğu millette olduğu gibi Türk ve Moğol topluluklarında da iç içedir (birbirinden ayırlamaz durumdadır).
V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Ben, kendi hesabıma, sanatım olmadan yaşayamam.
I
Ama hiçbir zaman da bu sanatı her şeyin üstünde tutma-
II
dım. Benim için sanat, kişinin yalnız başına eğlenip sevi-
III
neceği bir şey değildir. Ortak sevinç ve üzüntülerin ayrıcalıklı bir görünümünü gözler önüne sererek, olabildiğince çok sayıda insanı kamçılayıp coşturma yoludur. Öyleyse
IV
sanat, sanatçıyı kendi yalnızlığına çekilmemeye zorlar; onu en evrensel gerçeğin emrine verir. Böylece sanatçı
V
ancak toplum ile kendisini birleştiren bir noktada, sanatçılığını inşa eder.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi temel anlamıyla kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. İstanbullu olmanın bir imtiyaz olduğu dönemde, İkinci Meşrutiyet yıllarında, Boğaziçi kıyılarındaki Çengelköy'de, 1910 yılında dünyaya gelen Semiha Cenap, mütevazı bir memurun çocuğuydu. Babası Ziya Bey ve annesi Fatma Saime Hanım, eğitimli kişilerdi. Semiha Cenap resim sanatında yetenekliydi. Bu yetenek irsî olacak ki ailenin üyeleri ve yakın akrabaları içinde resim sanatında adını duyurmuş devlet adamları, geleceğin meşhur tıp profesörü Kemal Cenap (Berksoy) gibileri de vardı.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin yerine aşağıdaki-lerden hangisi sırasıyla getirilirse anlamda bozulma ya da değişme olmaz?

- A) farklılık - kibirsiz - okumuş - geçici - şöhretli
B) ayrıcalık - alçak gönüllü - öğrenim görmüş - kalıtsal - tanınmış
C) üstünlük - gösterişsiz - tahsilli - genetik - şanlı
D) özgürlük - yoksul - okuryazar - kalıcı - namlı
E) avantaj - içine kapanık - tahsilli - devamlı - ünlü

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün açıklaması yanlış verilmiştir?**

- A) Bir çiçek dermedim sevgi bağından. (Bir araya getirmek, toplamak)
B) Bu, sahilde çamaşır yıkayan kadınların kirli çamaşırları taşla döverken çıkardıkları sese benziyordu. (Bir şeyin üzerine arka arkaya vurmak)
C) Bugünün şartlarında bize garip gelen bu his, o zamanın yılgın gençliğine pek yakışan bir şeydi. (Bıkmış, usanmış)
D) Daha dün konuştuğumuz çocuk beni yadsımsı, uzun süre yanıma sokulmamıştı. (Yaptığını saklamak, inkâr etmek)
E) Sarı Saltuklarla başlayan ve asırlardır devam eden Erzurum'daki kültür ocağımızdan da bahsedelim. (Aynı amaç ve düşünceyi paylaşanların kurdukları kuruluş veya toplandıkları yer)

1065127

—	ÖĞRENCİ NO	—	YANITLAR	—	YANITLAR
—	0 0 0 0 0 0 0 0	—	1 A B C D E	—	11 A B C D E
—	1 1 1 1 1 1 1 1	—	2 A B C D E	—	12 A B C D E
—	2 2 2 2 2 2 2 2	—	3 A B C D E	—	13 A B C D E
—	3 3 3 3 3 3 3 3	—	4 A B C D E	—	14 A B C D E
—	4 4 4 4 4 4 4 4	—	5 A B C D E	—	15 A B C D E
—	5 5 5 5 5 5 5 5	—	6 A B C D E	—	16 A B C D E
—	6 6 6 6 6 6 6 6	—	7 A B C D E	—	17 A B C D E
—	7 7 7 7 7 7 7 7	—	8 A B C D E	—	18 A B C D E
—	8 8 8 8 8 8 8 8	—	9 A B C D E	—	19 A B C D E
—	9 9 9 9 9 9 9 9	—	10 A B C D E	—	20 A B C D E

1. Kendine hayranlık duymak, nükteli olduğuna iyice inanmak ancak bunlara hiç sahip olmayanların ya da pek az olanların işidir. Böyle kimselerin konuşma yağmuruna tutulanın vay hâline! Bu konuşmalarda nice süslü cümleler, gözüküp de hemen kayboluveren başıboş sözcükler vardır. Bu tür kişilerin amacı, dinleyicilere hikâyeyi anlatmak değil, akıllarınca ustaca anlattıklarını düşündürmektir.

Bu parçada kendilerinden yakınılan insanların kişilik özelliğini doğru anlatan sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şüpheli B) Geçimsiz
C) İşkilli D) Gösterişçi
E) Titiz

2. Uzun yıllar boyunca insanlar dokunarak (ellerini kullanarak) bilgisayarlarla ve makinelerle etkileşim kurdu. Ancak bu tür bir etkileşim sınırlı (belli imkânların dışına çıkmayan) bir kapasiteye sahipti. Yıllar içerisinde “insan-bilgisayar” ve “insan-makine” etkileşimlerini daha sezgisel (hislerle dayalı) hâle getirmek amacıyla konuşma, mimik ve hareket gibi diğer iletişim yöntemlerini (yollarını) kullanarak bilcek teknolojiler geliştirmek için pek çok girişimde bulunuldu. Sonuç olarak ses ya da hareketle bilgisayar ve makinelere komutlar vermek (yol göstermek) ve onları kullanabilmek günümüz teknolojileri ile mümkün hâle geldi.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içindeki açıklamayla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Hem çağının hem de Batılı düşünme geleneğinin kuralı diyebileceğimiz bir yaşama yorumuna amansız bir karşı ko-yuş, klasikleşmiş bakış açısını sarsma, onun yerine doğru bilgiyi kökleştirme çabası ortaya koyulmuştur Nietzsche’nin felsefesinde. Buna göre canlının temel erdemi, özünü korumaktır.
- Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**
- A) I. sözcük, gerçek anlamındadır.
B) II. sözcük “üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen” anlamındadır.
C) III. sözcük, mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
D) IV. sözcük, terim değildir.
E) V. sözcük, gerçek anlamının dışında kullanılmıştır.

4. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük ya da söz öbekleri birbirlerinin yerine kullanılabilir?
- A) İstanbul’a gelip giden hemşehriler, ne yaptımsa hepsini köydekilere yetiştirmişler.
Bana yurt sevgisini, her şeyden çok bu şehrin kendine has güzelliği duyurur.
B) Reklamlarda dil hassasiyeti gösterilmemesi, sık sık şikâyet konusu olmaktadır.
Otomobili ikide bir durdurup erkek, kadın kimi görürsek yol soruyorduk.
C) Kardeşi, ağabeyinin bütün ince hesaplarını ve mali kaynaklarını zaten avucunun içi gibi biliyordu.
Kibar tavrından, düzgün sözlerinden onun sıradan bir adam olmadığı belliydi.
D) Üç gündür yatıyordu, zaten zayıftı, bu hastalık kendisini büsbütün düşürdü.
Yanıdakilere “Teke tek vuruşmaya gidiyor, bari zırhını giyse.” dedi.
E) Merhum Ali Rıza Bey’in köylüye bu kadar hayrı dokunmuşken ona kalkıp da boş adam demek kimin haddineydi.
Büyük ümitlerle geldiği bu yabancı memlekette işsiz geçirdiği her gün biraz daha karamsar oldu.

5 - 6. soruları aşağıdaki şiiire göre cevaplayınız.

- I. Öylesine güzel seviyorum ki seni
 II. Öylesine saf
 III. Öylesine temiz
 IV. Öylesine derin
 V. Ve öylesine değil
 (Özdemir Asaf)

5. Bu şiirdeki numaralanmış dizelerin hangisinde “öyle-sine” sözcüğü diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçek anlamli olmaları
 B) Yan anlamli olmaları
 C) Mecaz anlamli olmaları
 D) Terim anlamli olmaları
 E) Argo anlamli olmaları

7. En büyükleri, türümüzün kolektif belleğinin menzili dışında kalıyor. Yine de gökten başımıza yeterince taş yağmış olmalı ki insanlığın tümünü değilse bile önemli bir kısmını yok edecek bir gök taşı çarpması tehdidi, vazgeçilmez bir tutku hâlinde Hollywood senaristlerinin aracılığıyla, tekdüze yaşamlarını renklendirme peşindeki kitlelere pazarlanıyor.

Bu parçada altı çizili sözcükleri anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) zihin - duygu - evingen
 B) bilgi - içgüdü - yeknesak
 C) akıl - dürtü - sıkıntılı
 D) hafıza - ihtiras - monoton
 E) fikir - his - kalıplaşmış

8. (I) Kestirmeden söyleyelim, mutlu olmayanın gözü, kendinden başka bir şey görmez. (II) İçine kapanık, salt kendi kendisiyle uğraşan, neşesiz, atılımsız kişilerdir böyleleri. (III) Kaçınılmaz nedenlere de dayansa “dert”, akıllı baştan alır ve her yana karamsarlık saçar. (IV) Oysa mutlu kişi; çevresindekileri görür, anlar, sever, bağışlar. (V) Ahlaklı olmak ile mutlu olmak arasında kesintisiz bir bağ var anlaşılan.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sözcüklerin tamamı temel anlamıyla kullanılmıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Burası aile muhiti, rahatsız olanlar var; haydi bakayım, yaylanın! (Argo)
 II. Gıda ürünleri satan bir dükkân açmak için esnaf odasına kaydolması gerekiyormuş. (Yan anlam)
 III. Bir nesneyi hareket ettirebilecek kuvvet, onun bulunduğu mevkideki yer çekimine bağlıdır. (Terim anlam)
 IV. Hisse senetlerinin değerinde meydana gelen aşırı yükselme balon riskini yeniden gündeme getirdi. (Jargon)
 V. Ne kadar yaramazlık yapsa da konaktaki kimse bu afacana kızmayı ya da onu azarlamayı aklından geçirmezdi. (Gerçek anlam)

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükle ilgili parantez içinde verilen açıklama yanlıştır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

1065128

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
0 9 9 9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde duyular arası aktarım yoktur?

- A) Kullandığım ilaçlardan olacak, sesim zayıf ve pürüzlü çıkıyordu.
- B) Sonbahar; ilaç ve pamuk kokulu, tatsız bir hastane mevsimiydi.
- C) Yüzümüze vurduğumuz soğuk su, fena uyumuş gecenin ağırlığını aldı.
- D) Dün bir dostum geldi; kendisi, biraz ekşi suratlı bir adamdır.
- E) Askerliğimden bana kalan tek hatıra, nöbetlerde yediğim acı soğuklardan kalma bu hastalığı.

2. Bir sözün benzetme amacı güdülmeden başka bir söz yerine kullanılmasına “ad aktarması” denir.

Aşağıdakilerin hangisinde ad aktarması yoktur?

- A) Temiz bir ikinci ele parası çıkışmayınca biraz daha beklemeye karar verdi.
- B) Peyami Safa, Babıali’nin en kuvvetli romancısı ve kalemini en beğendiğim fıkraçısıydı.
- C) Teknolojinin her derde derman olduğunu düşünsek de bugün dünyanın sekizde biri aç.
- D) Sizde göz var, bu yüzden hastalıktan hiç kurtulamıyorsunuz.
- E) Günlük küçük dertler, tepemizdeki mavi mucizeyi görmekten, yolumuza çıkan renk renk çiçekleri koklamaktan bizleri alıkoymamalı.

3. Bir fikri dolaylı olarak anlatan üstü örtülü söze “kinaye” denir. Kinayeli sözde belli bir maksattan dolayı söz hem gerçek hem mecaz anlamlara uygun olarak kullanılır.

Buna göre,

- I. Yuvarlanan taş, yosun tutmaz.
- II. Son pişmanlık fayda etmez.
- III. Hamama giren, terler.
- IV. Bal tutan parmağını yalar.
- V. Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

atasözlerinin hangilerinde kinayeli bir söyleyiş özelliği yoktur?

- A) I ve II
- B) I ve V
- C) II ve IV
- D) II ve V
- E) III ve V

4. Her insan bildiklerini başkalarına da aktarmalı ve bu sayede insanlara faydalı olmaya çalışmalıdır. Bilgi ile dolu olan bir toplum her zaman gelişecek ve büyük başarılar elde edecektir. Nitekim Mevlana’nın da dediği gibi “Bir mum, diğer bir mumu tutuşturmakla ışığından bir şey kaybetmez.”

Bu parçadaki altı çizili sözde aşağıdaki anlam özelliklerinden hangileri vardır?

- A) Dolaylama - Güzel adlandırma
- B) Kinaye - Somutlama
- C) Ad aktarması - Mübalağa
- D) Anlam daralması - Soyutlama
- E) Duyu aktarması - Benzetme

- 5. I. Bitirme tezimle ilgili son düzeltmeler için fakülteyle görüşmem gerekiyor.**
- II. Bu yaz fuar için Ege’nin incisine dünyanın dört bir yanından katılımcılar gelecek.**
- III. Televizyondaki sunucunun sözlerine herkes tarafından tepki gösterildi.**
- IV. Bu hafta görme engelliler için özel bir kampanya başlattık.**
- V. Gecenin sessizliğini yırtan bir tren sesiyle irkildik.**

Bu cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede ad aktarması yapılmıştır.
- B) II. cümlede dolaylı anlatıma yer verilmiştir.
- C) III. cümlede mecazlı anlatım söz konusudur.
- D) IV. cümlede güzel adlandırma vardır.
- E) V. cümlede deyim aktarmasına başvurulmuştur.

6. “İnsanlar sana kapıyı gösteriyor, sen hâlâ çiçek koyuyorsun pencerelerine.” cümlesinde “kapıyı göstermek” sözüyle aslında “kovmak, uzaklaştırmak” anlamının kastedilmesi, mecazlı bir kullanıma işaret eder.

Buna göre söz konusu cümlede aşağıdaki mecaz oluşturma yollarından hangisi vardır?

- A) Doğadan insana aktarma
- B) Ad aktarması
- C) Benzetme
- D) Tariz
- E) Kinaye

7. Somut anlamlı bir sözcük, zamanla, anlam genişlemesi yoluyla soyut anlam kazanabilir; buna "soyutlama" adı verilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Uzun zaman geçmesine rağmen hiçbir büyük mesele kökünden halledilmemiş görünüyordu.
B) Çocukluğumuzda dallardan kendimize atlar yapar, cirit oynar, yarışa çıkardık.
C) Organizma uyku hâlindeyken dış dünyadan gelen uyarıları geçici olarak idrak edemez bir durumdadır.
D) Geceleyin yanan ampuller, mekânların aydınlanmasına, insanın uyanık geçirdiği saatlerin değişmesine neden oldu.
E) Ülkemizin birçok bölgesinde az da olsa deprem çalışmaları sürdürülmüştür.

8. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde doğaya özgü bir nitelik insana aktarılmıştır?**

- A) Ne hoş, ey güzel Tanrım, ne hoş
Mavilerde sefer etmek
B) Altı kız, bir ay ışığı tef çalıp şarkılar söylediler
Beri yanda ormanlar yanardı, ciğerpareler lime
C) İnsan bu, su misali kıvrım kıvrım akar ya
Bir yanda akan benim, öbür yanda Sakarya
D) Yunan Harbi'nde yanan şehirlerimizi bir dağdan seyrettim
O çadır çadır insanları, askerleri, esirleri
E) O sükût bahçesi, ufkunda kuş yerine
Hasret kanat çırpıp düşünen ellerine...

9. (I) Sergi haberini okuyunca hemen evden çıksam da sergi salonuna ulaşmam neredeyse iki saat sürdü. (II) Böylesi önemli sanat etkinlikleri için hep en ücra yerlerde gerçekleştirilir. (III) Olumsuz düşünüp canımı sıkırmak istemiyorum, bu nedenle şöyle bir akıl yürütmeye meseleyi çözüyorum. (IV) Sanata duydukları saygıdan, yalnızca benim gibi sanata tutkun olanların bu etkinliğe katılmasını istiyor olmalılar. (V) Öyle ya, ben ve benim gibiler sanatı nerede olsa buluruz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde "kinayeli söyleyiş"e yer verilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde herhangi bir sözcükte anlam aktarması yapılmamıştır?**

- A) Öğretmenimizin insanın içini ısıtan bir sesi vardı.
B) Yetim kalan çocuğu kanatları altına alıp okuttu.
C) Yoldaki keskin virajı göremeyince kaza yapmışlar.
D) Programı bozulan yönetici, herkese oldukça sert sözler söyledi.
E) Ağaçlardan toplanan şeftaliler kamyon kasalarına yüklendi.

11. Çocuklar inanın, inanın çocuklar
Güzel günler göreceğiz, güneşli günler
I

Motorları maviliklere süreceğiz
II III

Güzel günler göreceğiz, güneşli günler

Bu dizelerde numaralanmış sözlerde görülen anlam olayları aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

	I	II	III
A)	Kinaye	Ad aktarması	Ad aktarması
B)	Benzetme	İstiare	Güzel adlandırma
C)	Doğadan insana aktarma	Kişileştirme	Benzetme
D)	Duyu aktarması	Kinaye	Ad aktarması
E)	Dolaylama	Ad aktarması	İstiare

1065129

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Burada dünyanın eşsiz bir kültürüne, büyük bir tarihsel mirasa şahit olduk; doğanın güzellikleriyle yoğrulmuş bir akarsuyun çevresine nasıl can verdiğini izledik; çöl sarısıyla palmye yeşilinin göğün mavisiyle akıl almaz dansını izledik.

Bu cümleyle ilgili,

- I. İnsandan doğaya aktarma yapılmıştır.
II. İstiareye başvurulmuştur.
III. Kinayeye yer verilmiştir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. (I) O tarihte 13 bin nüfuslu küçük bir kasaba olan Yozgat'tan hareket ettik. (II) Yol boyunca gördüğümüz harap köy evlerinden ve zamana direnen hanlardan sonra Ankara, gözlerimize büyük bir kent gibi göründü. (III) İlk işimiz kaleye çıkmak oldu çünkü oradan bütün Ankara yöresindeki tepeler çepeçevre görünüyordu. (IV) Kalenin bulunduğu tepenin kuzeyindeki tepe -bugünkü Altındağ ilçesinin bulunduğu yer- bomboştur. (V) Yalnız tam doruğunda, aralıklı sütunlar üzerine oturtulmuş, sadece üstü kubbeli ve etrafı açık -küçük Roma tapınakları gibi- bir yapı görünüyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ki-şileştirmeye yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. "Cahit Sıtkı'ya şiiri, edebiyatı sevdiren Galatasaray ol-
muştur." cümlesinde "Galatasaray" sözü, "Galatasaray
Lisesi" yerine kullanılmıştır.

**Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna benzer bir kul-
lanım vardır?**

- A) Şiirimin yayımlandığı derginin kapısından girerken çok heyecanlıydım.
B) Ziya Osman'ın şiirleri, kendisi henüz bir lise öğrencisiyken yayımlanıyordu.
C) Ölüm korkusu, Cahit Sıtkı'nın şiirlerinin değişmez te-malarındandır.
D) Herkesin elinden düşürmediği bir şiir kitabı mutlaka vardır.
E) Sanatçının yayımlanacak her şiir kitabını sabırsızlıkla bekliyorduk.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir söz hem gerçek hem de mecaz anlama gelecek şekilde kullanılmıştır?**

- A) Birkaç ay boyunca Bağlarbaşı'nda kalmış ama bir kişi bile kaldığı evin kapısını çalmamıştı.
B) Konağın bu yeni misafirleri, tatlı dilleri ve el hünleriyle ev sahibinin gözüne girmeye çalışırlardı.
C) Sabahtan beri mutfakta bir şeyler yapmaya çalışıyor ancak kimse onun ne yaptığını bilmiyor.
D) Belki bir gün çevrende güvendiğin herkes senden uzaklaşacak, o zaman tek başına ne yapacaksın ba-kalım!
E) Son maçlarda gözden iyice düşen futbolcu, ara transfer döneminde kendine yeni kulüp bulacak.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde güzel adlandırmaya yer verilmiştir?**

- A) Bu saatten sonra yapılması gereken şey, işe çomak sokmadan çalışmanın sonucunu beklemektir.
B) Yedi düvel bir araya da gelse bir daha ne onu ararım ne de seni.
C) Ona göre bu saat ya bir evliya idi yahut da onu iyi sa-atte olsunlar çarpmıştı.
D) Kendi hâlinde, kervanını kaybetmiş bir yolcu gibi başı-boş, dalgın dalgın bir yürüyüşü vardı.
E) Hayatta iyi kötü birçok olayla karşılaşılıyor; önemli olan, onlardan ders alabilmektir.

6. I. Taşıma su ile değirmenin dönmeyeceğini o da biliyor-du. (Kinaye yapılmıştır.)
II. Kurnaz tilki aslanın yanına gidip onunla dostluk üzerine konuştu. (Kişileştirmeye başvurulmuştur.)
III. Güneş bir çocuk gibi bulutlarla saklambaç oynuyor, bir görünüp bir kayboluyordu. (Benzetme yapılmıştır.)
IV. Kefil olduğumuz adam öyle güvenilir çıktı ki daha ikinci taksitte bizi borçlandırdı. (Tariz yapılmıştır.)
V. Kapıcının sorunlarını dinleyen apartman sakinleri bir karara varmak için onu dışarı çıkardılar. (Ad aktarması yapılmıştır.)

Numaralanmış cümlelerle ilgili parantez içindeki açık-lamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad aktarması yoktur?

- A) Vatanları uğruna yitip giden canların isimlerini sokaklara, caddelere, okullara vererek vefa borcumuzu ödemeye çalışıyoruz.
- B) Tüm kasaba halkını düşünlerine davet etmelerine rağmen çok az sayıda katılım olması onları üzmüştü.
- C) Postmodern yazarları okumanın herkesin harcı olması, onların satış oranlarının düşük olmasında çok büyük etkendi.
- D) Sokağı edebiyata ustaca taşımış, tüm karakterleri özenle seçmiş ve âdeta onları bir ressam edasıyla romanlarında resmetmişti.
- E) Her gün gazeteye uğruyor, cepheden gelen önemli bir haber olup olmadığını öğrenmek istiyordu.

8. I. İnsan ağa da olsa paşa da olsa yakasız gömleği bir gün elbet giyer.
- II. Vatan borcu biter bitmez sevdiklerine kavuşmanın hayalini kuruyor.
- III. Gelgit olayının yaşandığı saatlerde gökyüzü de kurşunla örtülüydü.
- IV. Desenlerindeki sert çizgiler bu sanatçının üslubunu hemen ele veren özelliştir.
- V. Biz bir köşede oturup eski günleri anarken plakta Tamburi Cemil Bey çalıyordu.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede güzel adlandırma vardır.
- B) II. cümlede dolaylama yapılmıştır.
- C) III. cümlede doğadaki varlıklar arasında benzetmeye dayalı bir anlam aktarması yapılmıştır.
- D) IV. cümlede duyu aktarması yapılmıştır.
- E) V. cümlede benzetme amacıyla bir sözcük başka bir sözcüğün yerine kullanılmıştır.

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde insandan doğaya aktarma yapılmamıştır?

- A) Ben öpmeden önce yanaklarını
Varsın teller, tüller, duvaklar öpsün
- B) Bir yağmur başlar ya inceden ince
Bak o zaman topraktaki sevince
- C) Gemiler gene gelip gidiyor
Dağlar kararıp aydınlanacaklar
- D) Hele bir öğrenegörsün aşkı
Ağacı o vakit seyredin
- E) Deniz ve mehtap sordular seni, neredesin
Nasıl derim terk etti, bırakıp beni gitti

10. Somut anlamlı bir sözcüğe, mecaz anlam yüklenerek soyut anlam kazandırılmasına “soyutlama” denir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

- A) Eski mahallemizde, kutu gibi küçücük bir evde, kendi hâlimizde mutlu mesut yaşıyorduk.
- B) İstikrarsızlığın olduğu dönemlerde parayı riske atıp ticaret yapmak gerçekten yürek isteyen bir iştir.
- C) Sokağın ortasına kadar birkaç adım attım; sonra geri dönmek istedim, gene durdum.
- D) Her birimizde bütün geçmişi ve geleceği bilen, hakikatleri elinde tutan diğer bir benlik var.
- E) Sanatının tam ehli olan ustam, bu saati tamirden o kadar bıkmıştı ki onu kurmayı hepimize yasaklamıştı.

1065130

ÖĞRENCİ NO		YANITLAR	
1	A B C D E	11	A B C D E
2	A B C D E	12	A B C D E
3	A B C D E	13	A B C D E
4	A B C D E	14	A B C D E
5	A B C D E	15	A B C D E
6	A B C D E	16	A B C D E
7	A B C D E	17	A B C D E
8	A B C D E	18	A B C D E
9	A B C D E	19	A B C D E
10	A B C D E	20	A B C D E

1. Adil ve ideal bir düzeni, bir toplumda bütün insanların üzerinde anlaştığı bir durum olarak düşünelim. Bu, kulağa hoş I geliyor ama toplumun kriterlerinin neler olduğunu bilme- II miz gerekir. Bunların arasında toplumsal düzenin alt tabakalarında olanlar için sert cezalar olabilir, servetin eşit bölüşümü III IV olabilir, servetin eşitsiz bölüşümü olabilir, V müşamahanın gerekliliği olabilir, yeniliğin yasaklanması VI olabilir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük "aynı fikir üzerinde karar kılmak, uyuşmak, uzlaşmak" anlamında kullanılmıştır.
B) II. sözcüğün yerine "ölçüt" sözcüğü kullanılabilir.
C) III. sözcük, soyut anlamlıdır.
D) IV ve V. sözcükler karşıt anlamlıdır.
E) VI. sözcük yerine "hoşgör" sözü getirilebilir.

2. 1918 yılı Kasım'ının Cuma'yı Cumartesi'ye bağlayan bu I sıkıntılı gecesinde, saat yirmi üç sularında Talat Paşa sonsuz kaçıışının henüz başlangıcında bulunuyordu. Bir ara durdu, gözleriyle çevresini araştırdı, gerek deniz kıyısı- II III sında gerekse duvar diplerinde hiç kimse görünmüyordu. Issız korularda rüzgârın ve güz yağmurunun gürültü ve IV V hışıltısından başka bir şey duyulmuyordu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangilerinin kökü sesteşlik özelliği göstermez?

- A) I ve III B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

3. Kendini beğenmek insanın özünde, yaratılışında olan bir hastalıktır. İnsan, kimi durumlarda yaratıkların en zavallısı, en cılızdır; öyleyken en mağruru da odur.

Bu parçada kullanılan kelimeler arasında;

- I. kökteşlik,
II. karşıtlık,
III. eş anlamlılık,
IV. eş seslilik

ilişkilerinden hangileri ön plana çıkarılmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) I, II ve III E) II, III ve IV

4. Somutlama, soyut olan bir kavramın, duygu ya da düşüncenin mecaz yoluyla anlaşılır kılınmasıdır; benzetme ve eğretilmeler somutlaştırmanın önemli araçlarıdır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde somutlamaya örnek bir kullanım bulunmamaktadır?

- A) Kemer sıkma politikası ile ekonomik krizden çıkılabileceği söylendi.
B) Kimse başarı merdivenlerini elleri cebinde tırmanmamıştır.
C) Tommaso, etik üzerine kapsamlı çalışmalar yapan etkili bir filozoftu.
D) İpin ucunu kaçırırsanız hedeflerinizden de uzaklaşırsınız.
E) Bütün gece ders çalışmaktan kafam kazan gibi oldu.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük nicel anlamlı değildir?**

- A) Hedefleri büyük olan insanların çoğu, hiçbir zaman pes etmez.
B) Evime yakın bir okula tayinim çıkarsa her şey daha güzel olacak.
C) Kısa bir yürüyüşten sonra evime gidip televizyon izledim.
D) Dar bir odada altı işçi, zorlu kış şartlarına rağmen yaşamaya çalışıyor.
E) Birkaç kişi alçak bir tepenin altında kendilerince eğleniyordu.

6. Atmosferden yılda en az bir milyar ton karbondioksit uzaklaştırmayı garanti eden sistemi bulana 25 milyon dolar ödül sözü veren İngiliz girişimci Richard Branson'ın bu konudaki araştırmalara hareket kattığı bir gerçek. Şu anda

oldukça gündemde olan "karbon yakalama ve depolama" yaklaşımı, daha çok, büyük sanayi tesislerinden karbon-

dioksit salımını azaltmak üzerine kurulu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. söz "bir şeyle ilgili olarak güvence vermek" anlamındadır.
B) II. sözcük "ilk defa yeni bir şey ortaya çıkarmak" anlamındadır.
C) III. sözcük "devinim" in eş anlamlısıdır.
D) IV. sözcük "bir konuyu ele alış, ona bakış biçimi" anlamında kullanılmıştır.
E) V. sözcükle "endüstri" sözcüğü arasında genel anlam-özel anlam ilişkisi vardır.

7. İnsan pek çok şeyi yıkıp yok eder, bir şeyi sağaltma gücü bağışlanmamıştır kendisine oysa doğa, bu güce kusursuz bir şekilde sahiptir.

Bu parçada altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) İşlediği suçların vicdan azabını unutturup onu teselli edebilecek tek kişi, her zaman aynı yerde sabırla bekleyen annesiydi.
B) Zor koşullarda mesailerini tamamlamak zorunda kalmaları şirketin verimini düşürünce yetkililer, işçilerin çalışma şartlarını iyileştirme yoluna gitti.
C) Zayıf karakterli insanlar, idraklerine ve iradelerine ait noksanları; hesapları ve hileleriyle telafi etmek isterler.
D) Konya Kalesi'ni onaracak ekibin, Kayseri'deki Kubadibe ve Beyşehir'deki Kubadabad köşklerinde de başarılı bir iş çıkardığı biliniyor.
E) Mandala çizimini yaparken aslında hepimiz sihir kullanıyoruz, iyi niyetlerle çizilen her mandala, kendimizi tedavi etme çabasının da bir ürünü oluyor.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "iyi" sözcüğü "Anne-min azı çok yapmayı bilen, bereketli bir eli vardır." cümlesindeki "az" sözcüğünün anlamca karşıtıdır?**

- A) Diğer hastalarımızdan da iyi haberler gelmesini bekliyoruz.
B) İyi cevap veremeyeceğimden emin bir tavırla gülümsemi ve ne bildiğimi sordu.
C) Yedi senedir emek verdiği bu işin teferruatını iyi öğrenmişti.
D) Bu noktada insanın iyiyi kötünden ayırabilecek bir bakışa sahip olması gerekir.
E) Son çalıştığı yerde iyi para kazansa da savurganlığından bunun faydasını göremedi.

9. İnsanın hakikati arayışı bir ömür sürer ve katettiği her bir aşama onu bir üst mertebeye taşır. Bu arayış, bir taraftan insanı olgunlaştırıp kâmil insan kıvamına getirirken diğer taraftan pek çok sınanmayla karşılaşır insanoğlu. Mevlana işte bu yolculuğu çok veciz şekilde "Hamdım, piştim, yandım." ifadesiyle anlatır.

Mevlana'nın bu parçada geçen sözündeki anlam özelliği aşağıdakilerin hangisinde açıklanmıştır?

- A) Benzetme amacı gütmekten bir sözcük, başka bir sözcük yerine kullanılmıştır.
B) Kulağa hoş gelmeyen bir sözcük yerine, daha hoş karşılanabilecek bir sözcük kullanılmıştır.
C) Hem gerçek hem mecaz anlama gelecek sözcükler kullanılmıştır.
D) Doğaya özgü bir nitelik, insana aktararak düşünce somutlaştırılmıştır.
E) Bir sözcük, birden fazla sözcükle ifade edilmiştir.

1065131

—	ÖĞRENCİ NO	YANITLAR	YANITLAR	YANITLAR
—	0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E	11 A B C D E	
—	1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E	12 A B C D E	
—	2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E	13 A B C D E	
—	3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E	14 A B C D E	
—	4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E	15 A B C D E	
—	5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E	16 A B C D E	
—	6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E	17 A B C D E	
—	7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E	18 A B C D E	
—	8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E	19 A B C D E	
—	9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E	20 A B C D E	

1. (I) Yönetmen, bir oyuncuya kostümünü değiştirip sahneye çıkmasını emreder. (II) Böylece demin mor giysileri içinde kralı oynayan, az sonra paçavralar içinde bir kölecîği oynar. (III) Her şey bir gölgeden ibarettir ama bu masalı oynamanın başka yolu yoktur, der Erasmus. (IV) Ve insan yaşamının bütün zıtlıklarını birkaç cümleyle özetleyiverir. (V) İnsan kendi yolunu çizme iradesi göstermezse ipleri başkaları tarafından uyumlu uyumsuz çekiştirilip duran bir kukla gibi oradan oraya savrulur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir sözcük olumsuzuyla birlikte kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Şiir kitabı okumak, diğer kitapları okumak gibi değildir; bir şiiri okurken biraz dinlenmek ve bazen neyin kalıp neyin gittiğini düşünmek gerekir. (II) Çünkü şiir, kanaryanın ötüşü misali bir kere dinlenip biten, geçip giden bir şey değildir. (III) Dolayısıyla okurun, güzel bir dizenin bütün bir şiiri kurtarmadığını ya da kötü bir dizenin iyi bir şiiri yıkmadığını görmesi, bulması gerekir. (IV) Brecht'e göre bir şiirde kötü dizeleri bulup çıkarmak, başka bir yeteneğin yani iyi dizeleri sezip görmenin öbür yüzüdür. (V) Biri olmadan diğeri-nin olması mümkün değildir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde benzetme yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Yine o hatır gönül bilmez insanlarla karşılaştım. (II) İçimde kalanları söylemeden ruhumu teslim etmeyeceğim. (III) Söyleyeceklerime kulak vermeleri onların yararına olacak. (IV) Eğrisiyle doğrusuyla uzun bir konuşma olacak. (V) Kimsenin gözünde küçük görünmemek adına doğru zamanı bekliyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki-lerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede soyut bir kavrama yer verilmiştir.
B) II. cümlede güzel adlandırma kullanılmıştır.
C) III. cümlede mecazlı bir söyleyiş vardır.
D) IV. cümlede yakın anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.
E) V. cümlede gerçek anlamının dışında kullanılmış sözcük vardır.

4. Bazı sözcüklerin kullanılmasını toplum ahlakına aykırı gören, onları kaba bulan ya da kimi sözlerin söylenmesinin uğursuzluk getireceğine inanan insanlar, onların yerine kulağa daha hoş gelecek başka sözler kullanırlar. Bu duruma "güzel adlandırma" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım söz konusu değildir?

- A) Eski hayat arkadaşı, hiç ummadığı bir anda karşısına çıkıverdi.
B) Bedensel engelli vatandaşlar için yapılan kolaylaştırıcı uygulamalar yetersiz kalmış.
C) Sabaha karşı, tüm çabalarımıza rağmen hastayı son yolculuğuna uğurladık.
D) Çocuğun ciciannesine, bir eksiği olup olmadığını sordular.
E) Kızın bu hâli onun iyi saatte olsunların eline düştüğü kanaatini uyandırmış.

5. **Aşağıdaki dizelerle ilgili parantez içinde verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?**

- A) İki kapılı bir handa
Gidiyorum gündüz gece (İstiare yapılmıştır.)
B) Dalgıç İzzet rüyasının dibine inmiş
Yirmi beş kulaçtan bir somun ekmek çıkarıyor (Ad aktarması yapılmıştır.)
C) Su misali aktı ömrüm
Ben ne yangınlar gördüm (Benzetme yapılmıştır.)
D) Masa üstünde boynu bükük
Kaldı kâğıt kalem (Kişileştirme yapılmıştır.)
E) Beyaz gül, kırmızı gül
Güller arasından gelir (Konuşturma yapılmıştır.)

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kinayeye yer verilmiştir?**

- A) Güne ne kadar güzel başlarsak gün o kadar güzel biter inancının ne kadar yersiz olduğunu anlamış olduk.
B) Bu bilgiler ışığında daha fazla ilerleyemeyeceğimizden yeni araştırmalara başlamamız gerekmektedir.
C) İki kafadar onca kalabalığın içinden hızlıca sıyrılarak kendilerine yer bulmuştu.
D) Bir taşı bize dostumuz atıyorsa onun dostluğu hakkında durup tekrar düşünmemiz gerekir.
E) Saatlerdir sızlanıp duruyorsun ama o kadar kahve içersen uyuyamazsın elbette.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisiyle ilgili parantez içindeki açıklama **yanlıştır**?

- A) Bu yolu takip edersek belki bir ev buluruz. (Sesteş köklü sözcük kullanılmıştır.)
 B) Paslanmış beyinlerle bir ülke, iyi yerlere gelemmez. (Deyim aktarması yapılmıştır.)
 C) Kış pek yumuşak geçtiği için bahar çiçekleri bulabildim. (Duyular arası aktarma yapılmıştır.)
 D) İnsanoğlu milyonlarca yıllık süreç sonunda bu seviyeye ulaştı. (Zıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.)
 E) Kabına sığamaz oldu son zamanlarda. (Somutlama yapılmıştır.)

8. Her suale cevap vermek kolay olmuyor. Bir kere bazı kimseler çok çetin sualler soruyorlar, onların içinden çıkmaya benim bilgim kâfi gelmiyor. Bazı kimseler de serçe gibidir, akılları hep darıdadır. Gönül meselelerinin hallini benden istiyorlar. Gönül meselesini de ne yazık ki bilgi ile halletmek her zaman mümkün değildir. Onun için dikkat ederseniz erbabı, bu gibi hâllerde daha çok kahve falına, el falına başvururlar.

Bu parçadaki sözlerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi **yanlıştır?**

- A) “akılları hep darıdadır” sözü mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
 B) “çetin” sözcüğü ilk anlamından uzaklaşmadığı için temel anlamıyla kullanılmıştır.
 C) Birden çok sözcük zıt anlamlısıyla birlikte kullanılmıştır.
 D) “soruyorlar” sözcüğü gerçek anlamının dışında kullanılmıştır.
 E) “kâfi gelmiyor” sözünün yerine “yetmiyor” sözü kullanılabilir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **abartma** yapılmıştır?

- A) Geçen yaz tatilinde Marmaris’te o kadar çok çalıştım ki sonunda bir araba alabildim.
 B) Giderek artan sıcak hava dalgaları, okyanus akıntılarını da olumsuz etkiliyor.
 C) Ayaspaşa’dan Kabataş’a inen dik ana yokuş, iğne atılsa yere düşmeyecek derecede kalabalıktı.
 D) Matematikteki sayısal mantık sorularını hiç ama hiç anlamıyorum.
 E) Gecenin bir vaktine kadar kitap okuyup kitabın başında uyuyakalmak istiyorum.

10. Aşağıdakilerin hangisinde parantez içinde verilen açıklama **yanlıştır**?

- A) Yıllardır yalnızca kitaplarla dost oldum, onlarla gerçeğe ulaştım. (Kişileştirme yapılmıştır.)
 B) Bir ah çeksem dağı taşı eritir / Gözüm yaşı değirmeni yürütür (Mübalağa yapılmıştır.)
 C) Bütün çalışanlarına aylarca cehennem hayatı yaşattı. (Benzetme yapılmıştır.)
 D) Sen yapma dersin, o yapar; sonra da bundan pişman olur ama iş işten geçer. (Tarize yer verilmiştir.)
 E) Muhtarın kaçtığı duyulunca bütün köy meydanda toplanıp beklemeye başladı. (Mecazımürsele yer verilmiştir.)

11. Onun bilime bakış açısı her zaman çok geniştir. Eserlerini yazarken kurgu dünyasının yanında yeni bilimsel gerçekliklerden yararlanıyordu. Tomurcuk gibi patlayan fikirlerin okura doğru bir şeyler söylediğini hepimiz biliyorduk.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki altı çizili sözlerin herhangi biriyle ilişkili **değildir?**

- A) Kinaye
 B) Somutlama
 C) Nitel anlamlı sözcük
 D) Terim anlamlı sözcük
 E) Genel anlamlı sözcük

1065132

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Yaptığı çalışmalarda kusursuzu arayan yönetmen her filmiyle insanları etkilemeyi biliyor.

Bu cümledeki "kusursuz" sözcüğünü anlamca karşılayabilecek bir kullanım,

- I. O, köylülerin ağzından girip burnundan çıkmayı mümkün becerir.
 II. Yarından itibaren insanları büyüleyecek yepyeni bir oyuna başlayacağız.
 III. Öykülerinde eksiksiz bir anlatım ve içerik vardı.

cümlelerinin hangilerinde yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
 D) I ve II E) I ve III

2. Osmanlının son dönem bürokratları arasında koltuk kapma mücadelesi halk tarafından açıkça görülüyordu.

Bu cümledeki altı çizili sözde görülen söyleyiş özelliği aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yola çıkarken şemsiyemi yanıma almayı unutmuşum.
 B) Küçük çocuk bir köşede dikilmiş, burnunu çekerek ağlıyordu.
 C) Maç sonrasında öfkeli taraftarlar stadın önünde kavga çıkardı.
 D) Memleketimin topraklarında meyveden sebze her ürün yetişir.
 E) Sokağın sonundaki üç katlı bir apartmanın önünde beni bekliyordu.

3. "Kızmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Öğle saatlerinde tarihî binanın avlusundaki taşlar güneşten iyice kızmıştı.
 B) Dünya katmanlarını oluşturan iki sıra kabuğa baktığımızda kızmış bir dünyanın denizin dibine battığını anlarız.
 C) Ceza hâkimi, belli etmese de duruşmaya geciktiğim için bana kızmış olmalı.
 D) Ateşte uzun süre bekletilen demir kızmış, kor hâline gelmişti.
 E) Hidrojen florürün elektroliz sırasında kızmış hâlde tutulması gerekmez.

4. Atina'ya ilk defa 1961 yılında, Pire Limanı'na uğrayan bir gemiyle çıkтым (ulaştım). Akropol'e gitmeyi boşlayarak (es

geçerek) hep buralarda, bu kahvelerde vakit geçirdim. Her hâlûkârda (nasıl olsa) Akropol'e çıkardım bir gün.

Olanaklar ölçüsünde (muhtemelen) kahvelerin tadını çıkaracaktım. Atina'nın sıcaklığı bastırmıştır ama siz gölgedesiniz. Yabancı da olsanız yörenizdeki (civarinızdaki) ma-

salara gelen insanlarla selamlaşıyorsunuz.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Haldun Taner, öykülerinde eski ve yeni yaşam biçimleri arasında kalmış kişileri; türedi zenginlerin, varlıklı ve fakir sınıfın farklı yaşam algılarını, toplumsal ve kültürel değişimin sancılarını ve yarattığı çelişkileri, gündelik yaşam içinde bireyin her türlü duygulanımlarını işler.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Disiplinli ve hayal gücüne dayalı yazı kaleme almak, doğası gereği, kendine özgü bir yazınsal ses yaratır.
 B) Bu kuyumcu, cidden büyük bir sanatkârmış; ince ruhlu, eli mahir bir ihtiyarmış.
 C) Başkaları insanoğlunu yetiştiredursun ben onu anlatıyorum ve kendimde, pek kötü yetişmiş bir örneğini gösteriyorum.
 D) Dar ve kısa görüşlü, umulmadık şekilde sivrilen sanat simsarlarının meydana getirdiği edebiyattan korkulmalıdır.
 E) Dickens'ın *Zor Zamanlar* romanında Gradgrind, çocuklara olgulardan başka hiçbir şey öğretilmemesi konusunda ısrarcıdır.

6. (I) Genç adam masadan inmişti. (II) Sobanın ağzında görünen ateşlerden bir sigara yaktıktan sonra Havyar Hanı'na, gümrüğe dair vurgun ve anaför hikâyeleri anlatmaya başladı. (III) Bunların çoğu bire bin katmak suretiyle şişirilmiş masallardı. (IV) Fakat bu mahrum adamlar, onları olduğu gibi kabul ediyorlar; başkaları kürekle altın kürerken kendilerinin bu rutubetli odada, birkaç lira için yarı aç çürümelerine hayıflanıyorlardı. (V) Ne olduysa genç konuşmacı, birdenbire utanmış ve cesaretini kaybetmiş gibi sustu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “üzülmek, yerinmek, esef etmek” anlamında bir sözcük kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Cep telefonu toplumunda yaşam; gitgide daha karmaşık, zorlu, stresli ve yıpratıcıdır. Yüksek verimliliğe ulaşmak

I için onca çabaya rağmen neden kendimizi incir çekirdeğini doldurmayacak şeylerle uğraşarak sağlığını, ailemiz,

II kişisel bütünlüğümüz ve işimiz açısından önemli olan birçok konuyu ikinci plana atarken buluyoruz? Sorun, hayatın destekleyici motoru olan işimiz değildir. Sorun, çağdaş

III kültürümüzün “Daha erken git, daha geç saatlere kadar kal, daha verimli ol, şimdilik özveriyle yaşa!” demesidir. Oysa gerçekte, zihinsel denge kendi yüksek öncelikleri hakkında kesin bir fikir sahibi olan ve bu önceliklere odak-

IV lanan kişilerde ortaya çıkar.

V **Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisi mecazlı bir söyleyiş içermemektedir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “doğadan doğaya aktarma” yapılarak söze mecaz anlam kazandırılmıştır?**

- A) Üç şanlı harbi anarken burada bulunanların hepsinin gözleri bulut bulut olmuştur.
B) Gördüklerimizi tarif etmek üzere ağızımızı açtığımız anda, aslında kendimizi tanımlarız.
C) Tüm çocuklar, gecenin kanatları altında huzurlu bir uykuya varıyordu.
D) Karşiki binanın ikinci katındaki balkona bir kadın birtakım örtüler asıyor.
E) Sakin, koyu, şen görünüşlü kasırlarıyla Küçüksu bizi kendine çekiyordu.

9. **Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisinin kökü ses-teşlik özelliği gösterir?**

- A) Askerî çarpışmalarda insanlar, ateş hatlarında maruz kalınan önemli travmalardan çok, önemsiz yaralar ve hastalıklar yüzünden ölüyordu.
B) Galata'nın en kalabalık zamanı, cumartesi akşamından başlayıp pazarın saat 11-12'sine kadar sürdüğü zamandır.
C) On üç yaşında henüz çıraklığa giren bir çocukta bile kısa zamanda kendine güvenin izlerini görürsünüz.
D) Evvelden ayda yılda bir oraya uğradıkça sıkılmaz, güzel vakit geçirirdi.
E) Doğu tarafında çıplak dağlar biter bitmez küçük köyle-riyle, ağaçlık su başlarıyla, enginliğiyle ova başlıyordu.

1065133

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Duyduğum yoktu ne vakittir
Güvercin sesi, kumru sesi pencerede
Bu dizelerdeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerin hangisinde vardır?
- A) Bugün sizi görmeye hangi saatlerde gelmem uygun olur?
B) Arkadaşınla ne zamandır görüşemiyorsunuz?
C) Ne zaman seni düşünsem yüreğim sıkışıyor.
D) Yıllar önce köyden göçüp şehre taşınmışlar.
E) Yeni bir sözlük yazmayı uzun süreden beri zihninin bir köşesinde tasarlıyordu.
2. **Aşağıdakilerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcükler arasındaki anlam ilişkisi diğerlerinden farklıdır?**
- A) Yalan yanlış bilgilerle bizi kandırmaya çalıştı.
B) Siyah beyaz filmlerdeki nostaljiyi hiçbir yerde bulamıyoruz.
C) Bu ülke, irili ufaklı birçok adacıktan oluşmaktadır.
D) Herkesin ortasında ileri geri konuşarak arkadaşlarını üzüyordu.
E) Aşağı yukarı on kilometre sonra bir mola yerine ulaşacağız.
3. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi yoktur?**
- A) Bir şişe yağ, olduğu gibi halıya döküldü.
B) İki gün önce sabaha karşı bir düş gördüm.
C) Elinde kirli bir bez, ayakta bekliyordu.
D) Bir yat kiralayıp Boğaz'ı gezeceğiz.
E) Çocuklar dut ağacının dallarını sallıyordu.
4. **Aşağıdakilerin hangisinde argo bir sözcük yoktur?**
- A) İçeriye girerken başımı afili bir surette enseme doğru baktım.
B) Yazımı, birkaç gün gidip geldikten sonra, beleşçi bir akşam gazetesinde bastırmanın yolunu buldum.
C) Celladın bıçağına teslim olacak olduktan sonra bu işkenceyi niçin çektin?
D) Yeşil çuhalı masalarda servetler harcıyor, gene eski cacasına devam ediyor.
E) Kendisine anlatılan hikâyeleri karşısındakini heveslendirecek kadar ilgiyle dinler fakat hiç dolma yutmazdı.

5. I. Bir ülkenin çocukları ve gençleri için tarih, bağımsız bir bilgi dalı değil eğitimin ilk basamaklarından biridir.
II. Bu haftayı hemen hemen ya hastanın başı ucunda yahut da kendi odasında geçirmişti.
III. Uğradığım sanat galerisinde renkli bir duvar parçasından başka dikkate layık bir şey görmedim.
IV. İnsan doğasının yetersizliği yüzünden hiçbir şeyi duru ve yalın hâlde tutamıyoruz.
V. Hekimlerin anlattığına göre bazı sesler ve çalgılar kimi insanları çıldırma hâllerine sokarmış.
- Numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler somut anlamlıdır?**
- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V
6. I. At, açılıp kapanan çelik levhaların gürültüsünden ürkmüştü.
II. Ortalık öyle sessiz ki cebimdeki saatin tıkırtılarını işitiyorum.
III. Derin bir uykunun girdaplarına yuvarlanarak horlamaya başladı.
IV. Salona girerken bu defa zümrüt takıları ışıldıyordu.
V. Artık evlerde uzaktan uzağa top sesleri duyulmaya başlanmıştır.
- Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yansıma kök örneği yoktur?**
- A) I ve II B) I ve V C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V
7. (I) Toplumsal etkileşiminizi kişilik teknikleri ve becerileriyle kolaylaştırmaya çalışabilirsiniz. (II) Ama süreç içinde yaşamsal kişilik temeliniz güdükleşir. (III) Kökler olmadan meyve alamazsınız. (IV) Bu, sıralama ilkesidir: Özel zafer, genel zaferden önce gelir. (V) Kendine egemen olmak ve kendini disipline sokmak, başkalarıyla iyi ilişkiler kurmanın temelidir.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "yetersiz hâle gelmek, sonuç vermemek" anlamında bir sözcük vardır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V